

MIĘDZYNARODOWY
DZIEŃ PRAW
DZIECKA 20 LISTOPADA

dla każdego dziecka

Prawa dziecka na pocztówkach

Instrukcja przeprowadzenia aktywności
w ramach obchodów Międzynarodowego
Dnia Praw Dziecka 2025

Mój dzień. Moje prawa

Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka 2025

Prawa dziecka na pocztówkach

Autorka: Martyna Sykta, Starsza Specjalistka ds. Rozwoju i Wdrażania Innowacji

e-mail: msykta@unicef.pl

tel.: 736 257 420

Stowarzyszenie Polski Komitet Narodowy UNICEF

ul. Powązkowska 44 C

01-797 Warszawa

www.unicef.pl

MIĘDZYNARODOWY
DZIEŃ PRAW DZIECKA
20 LISTOPADA

unicef
dla każdego dziecka

Zapraszamy do wspólnego celebrowania praw dziecka!

Każde dziecko każdego dnia jest chronione i wspierane w rozwoju przez zestaw specjalnych praw. Styka się z nimi nieustannie – w domu, w szkole, na podwórku, na ulicy, w relacjach z innymi oraz w czasie wolnym. My, dorośli, mamy ogromny wpływ na to, jak dzieci przeżywają te prawa i jak ich doświadczają.

Nie trzeba być ekspertem, aby stanąć po stronie najmłodszych. Wystarczy uważność i empatia. Zatrzymaj się na chwilę, spójrz na świat oczami dziecka – załóż symboliczne niebieskie okulary. Posłuchaj, co dzieci mają do powiedzenia o swoich prawach i działaj tam, gdzie jesteś i jak potrafisz. Poprzez projekt „Mój dzień. Moje prawa” wspólnie świętujemy Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka w 2025 roku. Jak co roku, 20 listopada obchodzimy rocznicę uchwalenia Konwencji o prawach dziecka, a w tym roku mija już 36 lat od tego wyjątkowego momentu.

Zapraszamy więc dzieci i młodzież, rodziców, szkoły, samorządy oraz wszystkich przyjaciół dzieci do wspólnego odkrywania codzienności widzianej ich oczami. Przygotowaliśmy zestaw prostych, ciekawych i angażujących pomysłów, które pomogą Wam świętować ten dzień wspólnie z dziećmi i Waszymi społecznościami.

Życzymy Wam pięknych, inspirujących obchodów Międzynarodowego Dnia Praw Dziecka. To święto nas wszystkich!

Dlaczego pocztówki?

Jedną z propozycji przygotowanych z okazji Międzynarodowego Dnia Praw Dziecka są pocztówki. To prosta i przyjazna forma, która zachęca dzieci i młodzież do dzielenia się swoimi doświadczeniami i spostrzeżeniami na temat praw dziecka. Natomiast dorosłych – do rozmowy z dziećmi, wysłuchania ich i zrozumienia ich perspektywy. Dzięki pocztówkom rozmowa o prawach może być lekka, interaktywna i inspirująca.

Dla kogo jest przeznaczone to narzędzie?

- Szkoły – nauczyciele i nauczycielki
- Rodzice i opiekunowie
- Edukatorzy i edukatorki, animatorzy i animatorki
- Samorządy i instytucje miejskie

Dlaczego warto z niego skorzystać?

- **Edukacja przez działanie** – dzieci poznają swoje prawa, rozmawiając o codziennych sytuacjach i własnych doświadczeniach.
- **Łatwe przygotowanie** – wystarczy domowa lub szkolna drukarka, aby wydrukować pocztówki.
- **Aktywne zaangażowanie** – dzieci mogą wyrazić swoją perspektywę i podzielić się nią z innymi.
- **Współpraca** – pojedyncze głosy dzieci tworzą wspólny obraz doświadczeń całej grupy.
- **Elastyczność** – narzędzie można wykorzystać podczas zajęć grupowych lub w indywidualnej rozmowie z dzieckiem.
- **Dostosowanie do wieku** – pocztówki dostępne są w trzech wariantach; możesz wybrać ten najlepiej dopasowany do grupy lub dziecka.

Co zawiera pakiet?

Treści

Pocztówki dotyczą **pięciu wybranych artykułów z Konwencji o prawach dziecka**. Pomimo, że w Konwencji artykułów jest aż 54, wybraliśmy te, które są najbliższe codziennym doświadczeniom z życia dzieci.

- **Art. 2** – ochrona przed dyskryminacją
- **Art. 12** – poszanowanie poglądów dzieci
- **Art. 17** – dostęp do informacji
- **Art. 29** – cele edukacji
- **Art. 31** – wypoczynek, zabawa, kultura, sztuka

Do każdego artykułu przygotowaliśmy pytanie lub zdanie do uzupełnienia, które zachęca do refleksji nad danym prawem. Dziecko może odpowiedzieć pisemnie lub rysunkiem – forma wypowiedzi jest dowolna.

Wersje

Każde prawo ma przypisane **trzy warianty pytań**, dopasowane do różnych grup wiekowych.

- Pytania dla najmłodszych dzieci z klas **1–3 szkoły podstawowej** są pisane najprostszym językiem, skupiają się na sferze emocji i indywidualnej perspektywie oraz mają na celu budowę samoświadomości.
- Pytania dla dzieci z **klas 4–8 szkoły podstawowej** odnoszą się do doświadczeń i zachęcają do refleksji nad relacjami między dzieckiem a innymi ludźmi i środowiskiem zewnętrznym.
- Pytania dla młodzieży z **klas 1–4 szkół ponadpodstawowych** zachęcają do krytycznego myślenia oraz formułowania wizji zmian poprzez zastosowanie hipotetycznych scenariuszy.

Pamiętaj, że to tylko sugestie – Ty najlepiej znasz dzieci i młodzież, z którymi pracujesz, i możesz wybrać wariant najbardziej odpowiedni.

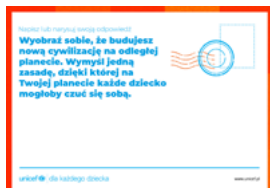
Treści

Pakiet składa się z **15 pocztówek**. Jest całkowicie darmowy i dostępny dla każdego – można go pobrać ze strony UNICEF Polska:

unicef.pl/wspolpraca/miedzynarodowy-dzien-praw-dziecka.

Art. 2

Ochrona przed dyskryminacją

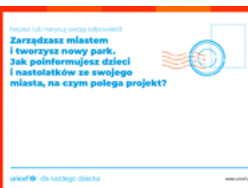
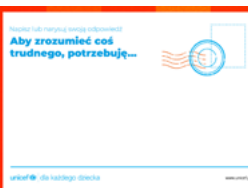
Art. 12

Poszanowanie poglądów dzieci

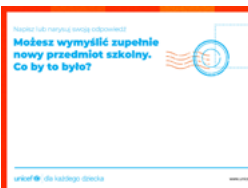
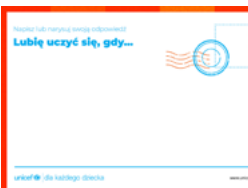
Art. 17

Dostęp do informacji

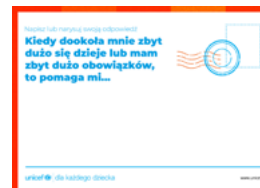
Art. 29

Cele edukacji

Art. 31

Wypoczynek, zabawa, kultura, sztuka

Instrukcja krok po kroku

Jeśli organizujesz działanie dla większej grupy dzieci, np. w szkole, instytucji lokalnej lub w firmie – możesz postępować według tych kroków:

1. Wybierz pocztówki

Dobierz te, które najlepiej pasują do grupy dzieci, z którą będziesz pracować.

2. Pobierz i wydrukuj pocztówki

Wystarczy zwykła drukarka.

3. Zdecyduj, jak przeprowadzisz działanie

- Jako aktywność podczas wydarzenia lub zajęć tematycznych z okazji Międzynarodowego Dnia Praw Dziecka.
- Jako samodzielne zadanie, które dzieci mogą wykonać np. na szkolnym korytarzu, w świetlicy lub w domu kultury.
- W przypadku firm – pracownicy/ce mogą przeprowadzić aktywność w domu ze swoimi dziećmi i przynieść wypełnione pocztówki do pracy (zobacz instrukcję dla działań z jednym lub mniejszą grupą dzieci na następnej stronie).

4. Rozdaj lub udostępnij pocztówki

Wyjaśnij dzieciom zadanie, podkreślając, że nie chodzi o „poprawne” odpowiedzi, lecz o autentyczne przemyślenia, a każda perspektywa jest wartościowa. Powiedz, że zadanie jest anonimowe. Jeśli dzieci mają pracować samodzielnie, przygotuj też kredki lub pisaki oraz krótką instrukcję, co zrobić z uzupełnioną pocztówką.

5. Zorganizuj miejsce do zbierania pocztówek

Może to być tablica, sznurek ze spinaczami lub inna przestrzeń. Poproś dzieci, by umieściły pocztówki odpowiednią do przodu.

6. Udokumentuj i podziel się efektami

Zrób zdjęcia stworzonej „galerii” pocztówek pamiętając o kompozycji – uchwycić zbiór pocztówek (np. tablica, girlanda), ale tak, aby można było zobaczyć poszczególne odpowiedzi. Możesz podzielić się z nami fotorelacją na dwa sposoby:

- **Wyślij zdjęcia mailem do 21 listopada** na jeden z poniższych adresów:
 - *Jeśli reprezentujesz szkołę: szkoly@unicef.pl. W tytule wpisz: „Pocztówki – [nazwa szkoły]”.*
 - *Jeśli reprezentujesz firmę: partnerships@unicef.pl. W tytule wpisz: „Pocztówki – [nazwa firmy]”.*
 - *Jeśli reprezentujesz samorząd lub instytucję miejską: miasta@unicef.pl. W tytule wpisz: „Pocztówki – [nazwa instytucji i miasta]”.*

Na zdjęciu umieść tylko pocztówki, bez wizerunku osób. Nadesłane zdjęcia udostępniemy w mediach społecznościowych UNICEF Polska.

- **Samodzielnie opublikuj fotorelację z działania** w formie posta w mediach społecznościowych, pamiętając o **oznaczeniu UNICEF Polska (@unicefpoland)** i **dodaniu hashtagu #WorldChildrensDay**.

Instrukcja krok po kroku

Jeśli przeprowadzasz działanie w domu lub w małej grupie, możesz postępować według tych kroków:

1. Wybierz pocztówki

Dobierz te, które najlepiej pasują do dziecka/dzieci. Możesz wybrać tylko jedną kartkę i porozmawiać o jednym prawie na raz.

2. Zapoznaj się z informacjami o prawach dziecka

Skorzystaj z załącznika „Pigułka wiedzy o prawach dziecka”. Dzięki temu łatwiej będzie Ci prowadzić rozmowę.

3. Pobierz i wydrukuj pocztówki

Wystarczy zwykła drukarka.

4. Zaplanuj czas i miejsce

Wybierz spokojne i wygodne warunki, w których zarówno Ty, jak i dziecko/dzieci poczujecie się komfortowo. Przygotuj kredki, pisaki, naklejki lub inne materiały, które ułatwią dziecku/dzieciom wyrażenie myśli.

5. Poproś o wypełnienie pocztówki

Możesz towarzyszyć dziecku/dzieciom podczas pracy albo dać przestrzeń do samodzielnego zastanowienia się nad odpowiedzią. Wyjaśnij zadanie, podkreślając, że nie chodzi o „poprawne” odpowiedzi, lecz o autentyczne przemyślenia, a wszystkie myśli i pomysły są wartościowe.

6. Rozmawiaj o odpowiedziach dziecka

Potraktuj pocztówkę jako punkt wyjścia do rozmowy o tym, jak dziecko rozumie dane prawo i jakie ma z nim doświadczenia. Zadawaj pytania pogłębiające, które pomagają dziecku lepiej wyrazić siebie, np.:

- Opowiedz, dlaczego to dla Ciebie ważne”
- „Co chciałeś/aś pokazać w swoim rysunku?”
- „Czy odpowiedziałeś/aś w ten sposób ze względu na jakąś konkretną sytuację?”
- „Jak się wtedy czułeś/aś?”

Pamiętaj, aby słuchać uważnie i nie oceniać. Doceniaj wysiłek dziecka i zauważ emocje, które się w nim pojawiają.

7. Wpleć element edukacyjny

Możesz tłumaczyć znaczenie prawa i jego rolę w życiu dziecka, np.:

- „Ta pocztówka mówi o ważnym prawie, które masz jako dziecko: ...”
- „Jak rozumiesz to prawo dziecka?”
- „Dzięki temu prawu dzieci mogą czuć się lepiej w szkole/domu/mieście, ponieważ ...”
- „To prawo sprawia, że jako dziecko możesz ..., a ja jako dorosły mogę Ci w tym pomóc poprzez ...”

Gratulacje!

Jeśli dotarliście do końca działania, stworzyliście pierwszą „galerię” myśli i doświadczeń dzieci na temat ich praw. To dopiero początek – pocztówki mogą być punktem wyjścia do kolejnych działań i rozmów.

Kilka pomysłów na dalsze wykorzystanie pocztówek:

- **Rozmowa w grupie** – porównajcie odpowiedzi dzieci, zobaczcie, co dla nich jest najważniejsze i jak rozumieją swoje prawa.
- **Twórcze działania** – stwórzcie plakat, kolaż lub wystawę pocztówek w szkole, świetlicy lub domu kultury.
- **Kontynuacja w domu** – rodzice mogą wracać do pocztówek, aby pogłębiać rozmowę o prawach dziecka w codziennym życiu.
- **Dzielenie się z innymi** – pokażcie pocztówki na szkolnym korytarzu, w bibliotece czy na stronie internetowej instytucji.

Pamiętaj:

Prawa dziecka są ważne w codziennym życiu. Każda rozmowa i każdy głos dziecka pomaga dorosłym lepiej zrozumieć jego świat. Zachęcaj do otwartych pytań, słuchaj i wspieraj – w ten sposób pocztówki stają się narzędziem edukacji i dialogu.

Dziękujemy za Twoje zaangażowanie w edukację o prawach dziecka!

